

Ayat Namazı Hükümleri (Ay Tutulması) - 27 /Jul/ 2018

Ayat Namazının Sebepleri

1- Ayet namazının farz olmasının şer'i sebepleri şunlardan ibarettir:

Az bir bölümü dahi olsa, ay ve güneş tutulması; Deprem ve normal olmayan kara, kızıl ve sarı rüzgârlar gibi insanların genelinin korkmasına neden olan doğaüstü (anormal) olaylar; Aşırı (şiddetli - koyu) karanlık; Yer çökmesi ve dağ yıkılması (devrilmesi), Şiddetli gök gürültüsü ve gökyüzünde bazen ateş görülmesi. Güneş ve ay tutulmaları ve deprem dışındaki durumlarda, olaydan dolayı halkın genelinin korku ve dehşete kapılması gerekmektedir. Korkutucu olmayan veya çok az kişinin dehşet ve korkuya kapılmasına neden olan olaylara itibar edilmez.

2- Ayat namazı, olayın meydana geldiği şehirde yaşayanların yanı sıra, hadisenin meydana geldiği şehirle bir gibi sayılan şehrin bitişiğinde yaşayan kimseler için de farzdır.

Ayat Namazının Kılınma (Eda) Vakti

3- Ay ve güneş tutulmalarında ayat namazının kılınma (eda) vakti, tutulma anının başlamasından tutulmanın açılmasının başlangıcına kadardır. Tutulma açılmaya başlamadan önce ayat namazını kılmada acele etmesi ihtiyatı terk edilmemelidir. Eğer bu vakitten sonraya bırakırsa (ertelerse) namaz kurbet (Allaha yakınlaşma ve Allah'ın emrine yerine getirmek) kastıyla kılınmalıdır. Bu durumda ne eda ve nede kaza niyeti edemez.

4- Deprem ve benzeri olaylarda genellikle olayların süresi, ayat namazını kılmak için yeterli değildir ve namaz (ilk fırsatta kılınmalı) ertelenmemelidir. Eğer birisi ilk fırsatta kılmayıp geciktirerek günah işlerse, bundan sonra ömür boyu bu namazı kılması ona farzdır ve her halükarda eda niyetiyle kılmalıdır.

Ayat Namazının Kılınış Şekli

5- Ayat namazı birkaç şekilde kılınabilir:

Birinci Şekil:

Niyet ve tekbirden sonra, Fatiha ve sure okunur ve rükûya gidilir, daha sonra rükûdan kalkılır ve tekrar Fatiha ve sure okunarak rükûya gidilir ve yine rükûdan kalkılır ve yeniden Fatiha ve sure okunur ve rükûya gidilir ve daha sonra rükûdan kalkılır ve aynı şekilde (her rükûdan önce Fatiha ve sure okumak suretiyle) beş rükûluk bir rekât tamamlanıncaya kadar bu şekilde yapılır. Beşinci rükûdan sonra secdeye gidilerek iki secde yapıp, ikinci rekât için ayağa kalkılır ve ikinci rekât da birinci rekât gibi kılınır, iki secdeden sonra teşehhüt okunup selâm verilir.

İkinci Şekil:

Niyet ve tekbirden sonra Fatiha ve bir surenin bir ayetini okuyarak rükûya gidilir. Daha sonra rükûdan kalkılır ve (Fatiha suresini okumadan) aynı surenin sonraki ayetini okur ve tekrar rükûya gider ve sonra rükûdan doğrulur ve aynı surenin daha sonraki ayetini okur ve rükûya gider; beşinci rükûya kadar böyle devam eder ve beşinci rükûdan önce ayetlerini okuduğu sure son rükûdan önce tamamlanır, sonra beşinci rükûya gidilir, sonra da iki secde yapıp ikinci rekât için ayağa kalkılır ve ikinci rekât da birinci rekât gibi kılınır, teşehhüt okunup selâm verilir. Her rekâtta surenin bir ayeti okunmak istediğinde her rekâtın başlangıcında okuduğu Fatiha'yla yetilir ve onu birden fazla okumamalıdır.

Üçüncü Şekil:

Rekâtların birini yukarıdaki iki şekilden birine uygun olarak ve diğer rekâtı da diğer şekilde yerine getirir.

Dördüncü Şekil:

Birinci kıyamda ayetini okuduğu sureyi, ikinci, üçüncü veya dördüncü kıyamda tamamlarsa, bu durumda başını rükûdan kaldırdıktan sonra, sonraki kıyamda Fatiha'yı yeniden okuması ve ardından üçüncü veya dördüncü rükûdan önce ise, bir sure ve ya sureden bir ayeti okuması gerekir. Bu durumda sureyi beşinci rükûdan önce tamamlamak farzdır.

Ayat Namazını Cemaatle Kılmak

6- Ayat namazının cemaatle kılınmasının hükmü, günlük namazların cemaatle kılınması gibidir. Dolayısıyla imamın kıraati (sureleri okuması) ona tabi olanlar için yeterlidir.

Bir Ayeti İki Kısma Bölme

7- Ayat namazında bir ayeti iki kısma bölmenin, örneğin birinci kısımda " lem yelid" ve ikinci kısımda da "ve lem yuled" demenin, sakıncası yoktur.

İkinci Rükûda Cemaate Yetişmek

8- Eğer birisi cemaatle kılınan ayat namazının birinci rekâtının ikinci rükusuna yetişirse, cemaate katılması sakıncalıdır.

Ayat Namazının Cemaatle Kılınması

9- Ayat namazını cemaatle kılmanın sakıncası yoktur, hatta cemaatle kılınması müstehaptır.

Erkeklerin Yüksek Sesle Kıraati

10- Ayat namazının yüksek sesle kıraati (okunması) müstehaptır.

Müstehap Kunutlar

11- Ayat namazında, kıraatten sonraki her ikinci kıyamda kunut tutmak (okumak) müstehaptır. Dolayısıyla iki rekatlık ayat namazında beş kunut okunur. Elbette her rekâtta bir kunutla yetinmek de caizdir. Birinci kunut beşinci rukudan önce okunur. Elbette bu kunut sevap alma ümidiyle okunmalıdır. İkinci kunut ise onuncu rükûdan önce okunur. Ayrıca bu son kunutla (onuncu rükûdan önceki kunut) yetinmekte caizdir.

Ayat Namazının Günlük Namazla Çakışması

12- Eğer günlük namaz ve ayat namazını birlikte kılacak kadar vakit yoksa (vakit dar ise) bu durumda günlük namazı önce kılınmalıdır.

Kaza Olan Ayat Namazları

Soru 13: Kazaya kalan ve deprem, ay tutulması ve ya güneş tutulması gibi hangi nedenden olduğu belli olmayan ayat namazları hangi niyetle kılınmalıdır?

Cevap: Üzerine olan (boynunda olan) farz namazı kılma (ma fi zimme) niyetiyle kılınmalıdır.

Ay Tutulmasının Bilinmesi

Soru 14: Eğer bir kimse ay tutulması anında ay tutulmasını görmez, ama ay tutulduğunu bilirse ayat namazı kılmalı mı yoksa kılmamalı mıdır?

Cevap: Sorudaki varsayımda, ay tutulması anında ayat namazı kılmalıdır.

Soru 15: Ay ve güneşin tamamı tutulursa ve mükellef namaz kılmamışsa aşağıdaki durumlarda mükellefin vazifesi nedir?

- A. Tutulduğunu anladığı halde bilerek ya da unutarak ayat namazını kılma mı?
- B. Tutulduğunu anlamaz ve zaman geçtikten sonra farkına varırsa?

Cevap: Her iki durumda da (ayat namazının) kazası farzdır.

Gündüz Ay Tutulması

Soru 16: Gök bilimcilerinin bildirdiği üzere ay tutulmasının başlaması gün içinde olur ve ay da gözle görülebilecek kadar doğmamışsa, yine de ayat namazı kılınmalı mı yoksa ay doğana kadar beklenmeli midir?

Cevap: Âyât namazı, ay tutulmasının görülebileceği bölgede bulunan veya o bölgeyle bir gibi sayılan bitişik bölgelerde yaşayan kimselerin üzerine farzdır.

Sehiv Secdesi

Soru 17: Ay tutulması için kılınan ayat namazında, ayat namazının ay tutulması anında kılındığı halde sehiv secdesinin ay tutulması vaktinin dışında kılınması durumunda namazı sahih midir?

Cevap: Namaz sahihtir.

Ayat Namazlarının Kazası

Soru 18: Ben birkaç yıl cehalet ve önemsememeden dolayı ayat namazlarımı kılmadım ve şimdi bu yıllar içerisinde ne kadar ayat namazının üzerime farz olduğunu bilmiyorum. Şu anda kılmam gereken ayat namazlarının sayısı noktasında benim vazifem nedir?

Cevap: Üzerinize geldiğine yakın ettiğiniz miktardaki namazlarının kılınması farzdır ve şüphe ettiğiniz miktar da ise bir vazifeniz yoktur.